

Terms of reference (TOR) ARVE: versie 29 mei 2020

ARVE: archivering, reconstrueren, vertellen en evaluatie fase van Corona episode NL

Afgestemd met: (10)(2e), (10)(2e) 10(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)

Aanleiding

Archiveren, reconstrueren, vertellen en evalueren

Nu we in een nieuwe fase van de coronacrisis terechtkomen, krijgen we wat ruimte voor perspectief op de iets langere termijn. Alhoewel we nog steeds druk blijven met onderzoeken, leren over en het beheersen van het coronavirus. Hierdoor kunnen we voorzichtig beginnen met terugkijken en ons voorbereiden op evaluaties die al zijn aangekondigd door derden en reflecteren op de afgelopen maanden. Ook nemen we vanaf 1 juni WOB-verzoeken (weer) in behandeling. Intern is daarom het project 'Archiveren, Reconstrueren en Vertellen' gestart om alle informatie over de coronacrisis, goed op orde te brengen.

Zorgvuldig archiveren van adviezen, rapporten, maar ook alle mails en digitale berichten over corona is nodig om te voldoen aan de eisen van het Nationaal Archief. Parallel wordt in een reconstructiedossier vastgelegd wat het RIVM feitelijk heeft gecommuniceerd en is gestart om het RIVM-verhaal vast te leggen in een zogenaamde narratief. Ons verhaal over de coronacrisis met daarin een duidelijke beschrijving van onze rol daarbij. Een goede basis die we kunnen gebruiken voor alle evaluaties en onderzoeken die nog volgen, maar ook voor presentaties over onze organisatie, onze rol en onze manier van werken.

De roep om op de corona episode NL te reflecteren en te evalueren wordt luider: vanuit de media, de politiek en belangenbehartigers. Dit brengt een verantwoordelijkheid voor het RIVM als geheel met zich mee. Met zwaartepunten om ons daarop voor te bereiden bij het CIB, de gedragsunit en VTV, COMC&D, en het crisismanagementteam (CMT) dat is ingezet voor de organisatie continuïteit van het RIVM. Maar ook bij andere onderdelen van het RIVM waar corona gerelateerde activiteiten plaats vinden en hebben gevonden. En natuurlijk in afstemming met het ministerie van VWS die ook al voorbereidingen treft voor haar (zelf)evaluatie.

Het RIVM zit momenteel nog midden in de crisisbeheersingsfase en is daarmee nog niet natuurlijk toe aan evalueren. Toch zijn al wel formele evaluaties door derden aangekondigd, bijvoorbeeld het kabinet heeft via Minister van J&V de Onderzoeksraad Voor Veiligheid (OVV) gevraagd een evaluatie te doen en de WHO komt ook met een uitgebreide evaluatie.

Ook nemen we vanaf 1 juni weer WOB-verzoeken in behandeling. Naar verwachting zullen er dat niet weinig zijn t.a.v. corona. Intern is daarom het project 'Archiveren, Reconstrueren en Vertellen' gestart om alle informatie over de coronacrisis, goed op orde te brengen.

We willen ons in ieder geval goed voorbereiden op evaluaties door derden. Bovendien is het geen overdreven verwachting dat we vanaf 1 juni a.s. veel WOB verzoeken tegemoet kunnen zien. Ook daarvoor moet het RIVM zaken goed op orde hebben.

Op enigerlei moment zal het RIVM sowieso een zelfevaluatie doen. Het is bij de LCI bijvoorbeeld standaard procedure om elke uitbraak volgens een bepaald vast stramien te evalueren. Daar wordt

in principe ook het beloop van de uitbraak bijgehouden. Ook bij andere onderdelen wordt een decursus bijgehouden

In dit project pakken we drie sporen aan die projectmatig worden opgepakt. De sporen hangen met elkaar samen en zullen zo veel mogelijk gelijk op gaan. Het (voorbereiden op) 'evalueren' komt hierna en is als het ware het vierde spoor. De voorbereiding op evaluaties nemen we mee in dit project.

Hieronder kort de belangrijkste referentie punten per spoor.

1. *Archiveren*

Het dossier corona wordt een 'hotspot' dossier. Het Nationaal Archief bepaalt dat alle corona gerelateerde informatie bewaard moet blijven. En goed gearcheveerd. Inclusief websites, social media, berichtenverkeer in bijvoorbeeld Whatsapp, email, verslagen, etc.

- Voor alle informatie geldt dat bij archivering met alle geldende wet- en regelgeving rekening moet worden gehouden, zeker natuurlijk met de AVG.
- Alle corona gerelateerde informatie moet bewaard blijven. Dit zou ook het geval zijn als Corona geen hotspot was, omdat volgens de geldende selectielijst informatie rond crisisbestrijding sowieso te bewaren is.
- Als startpunt wordt nu uitgegaan van december 2019. De Reikwijdte wordt beperkt tot de Covid-19 uitbraak en niet eerdere corona uitbraken zoals de SARS uitbraak van 2002/2003.
- Alle office documenten moeten worden gearcheveerd worden in RIVMdoc. Conceptsjabloon is beschikbaar.
- E-mails zijn ook archiefwaardig, dit geldt zowel voor de ontvangen en de verzonden mails. Deze worden gearcheveerd in RIVMdoc.
- Website archivering gebeurt automatisch via Gw-crossmedia. Hierbij worden ook sociale media (facebook, Twitter en Instagram) meegenomen. Hier is standaard een B (te bewaren) aan gekoppeld.
- Over de archivering van de INSite berichten moeten afspraken worden gemaakt met COM.
- Whatsapps en andere berichtenapps zijn ook archiefwaardig. Advies is nu geen berichten te verwijderen en als het wat rustiger is te bepalen welke chats bewaard moeten blijven. Er wordt op dit moment rijksbreed gewerkt aan een handreiking voor berichtenarchivering.
- Het lastigste is de archivering van data. Advies is om de datasets in de systemen te laten staan waarin ze zijn aangemaakt. Hierdoor wordt het verlies van contextgegevens en metadata voorkomen. Achteraf zal per database en datasets moeten worden bepaald op welke manier de data gearcheveerd kan worden, dit is dus maatwerk. (10)(26) was al voor de coronacrisis bezig om voor data archivering verschillende strategieën uit te werken.
- De vragen die het infopunt binnenkrijgt en die worden verwerkt in Topdesk kunnen daar blijven staan. Er zijn al eerder afspraken gemaakt over de archivering van Topdesk.
- Het daadwerkelijk overbrengen van de dossiers naar het e-depot van het Nationaal Archief is geen onderdeel van het project. Na afsluiten van de corona dossiers hebben we 10 jaar om de dossiers over te brengen.

Reeds Geplande en in uitvoering zijnde activiteiten t.a.v. archivering:

- Inventariseren en bepalen van organisaties, organisatieonderdelen, stakeholders, samenwerkingsverbanden en overlegvormen waarvan informatie veilig gesteld moet worden;
- Adviseren van in eerste bullet genoemden over de wijze waarop zij tijdens (en na) de crisis informatie kunnen veiligstellen;
- Veiligstellen van informatie van de genoemden;
- Bepalen welk deel van de veiliggestelde informatie in aanmerking komt voor blijvende bewaring (en daarmee op termijn overdracht naar het Nationaal Archief);
- Opstellen en vaststellen formele hotspotlijst, in afstemming met het Nationaal Archief, VWS en de NCTV.

2. *Reconstrueren*

Zowel de inhoud (CIb en andere domeinen) als Communicatie als CRM bereiden een reconstructiedossier voor. Voor LCI wordt daarvoor de decursus van (10)(2e) en (10)(2e) gebruikt. Voor de andere delen van het RIVM betrokken bij corona etc. worden contactpersonen aangesloten. Denk bv aan reconstructie van activiteiten van de gedragsunit, de VTV en het crisismanagementteam RIVM (niet uitputtend)

Voor (interne en externe) Communicatie wordt dit een tijdslijn waarin het RIVM weergeeft wat we feitelijk en op basis van wat hebben gecommuniceerd. Hiermee is (10)(2e) gestart, er ligt al een basis

Ook kijken we in dit spoor naar reconstructies die extern worden/zijn gedaan: Voorbeeld van een externe reconstructie: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5116111/coronacrisis-reconstructie-kabinet-rivm>

3. *Vertellen*

We zetten het RIVM verhaal op papier. Dit verhaal doet recht aan de rol van het RIVM ten tijde van de uitbraak episode en wereldwijde verspreiding van het nieuw corona virus.

Het verhaal – narrative – bestaat in eerste instantie in rudimentaire vorm uit bouwblokken uit de corporate story en de feitelijke structuren, waaronder die van het OMT.

Een eerste versie van het narrative is door (10)(2e) in de week van 11 mei 2020 geschreven. Zodat vanaf volgend weekend hierop in media optredens kan worden aangesloten. Immers als we nu op bepaalde facetten insteken, dan moeten die ook later terugkomen in het volledige verhaal. (zie voor een eerste concept van onderwerpen bijlage 1)

Een volgende – uitgebreider – versie van het narrative waarvoor we meer tijd hebben en dat als onderlegger kan fungeren voor alle toekomstige evaluaties wordt bij voorkeur door een professionele auteur worden geschreven. Daarvoor zijn inmiddels in- en extern contacten gelegd, maar op dit moment nog geen namen bekend voor deelname aan projectgroep ARVE. Dit wordt verder opgepakt in de uitwerking van een op deze TOR volgend projectplan.

4. *Voorbereiden op evaluaties*

De vorige drie stappen bereiden het RIVM voor op de evaluaties. Naast het verhaal vertellen is het mogelijk nuttig om fiches voor te bereiden die gebruikt kunnen worden voor de evaluaties. De fiches kunnen ook onderdeel zijn van de inhoudsopgave van het verhaal.). Wordt in het toekomstige projectplan verder uitgewerkt.

Welke soorten evaluaties zijn mogelijk aan de orde? (niet uitputtend; en al dan niet gecombineerd-hetgeen vanwege de werkdruk van vele partijen nastrevenswaardig zou zijn):

RIVM interne evaluatie(s) die ook als basis voor zelfevaluatie voor de verschillende externe evaluaties gebruikt kan worden. Vanzelfsprekend willen we ook als RIVM zelf leren van deze corona episode. Niet in het minst om onze voorbereiding op mogelijke toekomstige nieuwe pandemieën te versterken. Samen met het materiaal uit stappen 1,2 en 3 hierboven. PM: briefing sessies ook gebruiken om input hiervoor op te halen. Inzet corona heeft impact op de medewerkers. Evalueren en verhaal helpt met 'afronding'. De LCI is verplicht om elke uitbraak uitgebreid te evalueren. Ook de interne CMT bijvoorbeeld kent een eigen voorgeschreven evaluatie stramien.

Nationaal: VWS, BZK, J&V, overige ministeries, IGJ, Algemene Rekenkamer, OVV, parlementair onderzoek/enquête, ongevraagde evaluaties van allerlei crisisclubs en Universiteiten, NSOB (voor zover niet betrokken bij andere evaluaties, nu al betrokken bij VWS evaluatie voorbereiding), evaluaties van beroepsgroepen en/of andere belangen vertegenwoordigende koepels etc..

Internationaal: ECDC evaluatie, algemene EU evaluatie, WHO evaluatie, IANPHI evaluatie

Mogelijk kunnen we juist in deze periode in Den Haag er voor zorgen dat het aantal evaluaties waarbij wij betrokken worden realistisch en haalbaar wordt gehouden en dat we niet of op een gepaste wijze worden betrokken bij evaluaties die niet gaan over RIVM verantwoordelijkheden. [Denk bijvoorbeeld aan de evaluatie die zonder twijfel door de Algemene Rekenkamer zal worden ingezet naar de steunmaatregelen t.a.v. de economie en de extra uitgaven in het kader van de bestrijding. Bij de boordeling van de legitimiteit zal men het RIVM ook vast willen horen] .

Tot Slot

Vervolg op deze TOR is het opstellen van een projectplan en het completeren in werking zetten van de in deze TOR genoemde gremia. Hieronder aanduidingen t.b.v. projectplan.

Aanduidingen voor op te stellen Projectplan

Opdrachtgever: (10)(2e) (DG-RIVM)

Doelstelling Project: RIVM komt tot een integrale aanpak (inhoud Clb, V&Z, M&V, CMT + andere projecten + communicatie + DIV + juridische zaken) van archivering, reconstructie en narratief t.a.v. de COVID-19 episode zodat het RIVM goed is voorbereid op de evaluatiefase en het optimaal voldoen aan WOB verplichtingen.

Voorlopige samenstelling kernteam ARVE en overige betrokkenheden (hier alleen namen genoemd van thans bekend beschikbare mensen afgestemd met leidinggevend, tenzij anders vermeld).

Kernteam: Projectleider: (10)(2e) (interim pool), ondersteuner NN, (10)(2e) (COM), Corinne Swaan of vervanger (LCI), (10)(2e) (COM), (10)(2e) (DVP), Schrijver NN

(wel al contact met twee personen), (10)(2e) / Samira (SBI juridisch): (10)(2e)
(interimpool/CIB a.i.), eventueel in projectplanfase toe te voegen NN's.

Betrokkenen vanuit RIVM archief functie: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e),
(10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) en (10)(2e)

Klankbordgroep: (10)(2e) (hoofd LCI), (10)(2e) (hoofd COM), (10)(2e)
(afdelingshoofd COM), (10)(2e) (gedragsunit), nog aan te vullen. Suggesties welkom. Bv met
dwarsdenkers van buiten: suggesties (nog niet gecontacteerd): (10)(2e) (10)(2e)

Financiën: Eerste schatting: Komende 2 jaar vanaf start ongeveer 5 a 6 ton per jaar totaal tot 1.2 miljoen als zodanig ook in coronaclaim naar VWS op te nemen. Dit is voor personele kosten voor extra werk bovenop lopende zaken en voor inhuur van o.a. schrijver. Helder moet worden of nog speciale materiele kosten nodig zijn. Nader uit te werken in projectplan.

Bijlage 1.

paragrafen verhaal / te onderscheiden fiches: **concept**

Algemene fiches

- a. *Legitimiteit/license to operate (structuren, wet- en regelgeving)*
- b. *Crisis functies bij RIVM*
- c. *Doorgaan overige taken RIVM tijdens episode(kritische functies)*
- d. *Transparantie (van RIVM activiteiten, data en producten)*
- e. *Communicatie (intern/extern)*
- f. *Relatie tussen wetenschap en beleid*

Covid gerelateerde inhoudelijke onderwerpen

- a. *Verantwoordelijkheid verdeling (OMT-BAO-MCC)*
- b. *Decursus kennis over het virus (wat wisten we op welk moment (niet))*
- c. *Verschillen met andere landen (zowel kenmerken uitbraak als maatregelen).*
- d. *Intelligente Lockdown*
- e. *Europese/wereldwijde coördinatie, samenwerking met ECDC en WHO e.a..*
- f. *Scholen en mondkapjes (als enige ? niet opgevolgde advies OMT)*
- g. *Schaarste (mondkapjes, ic-bedden, testen; strategische voorraden etc) PM: vooral VWS*
- h. *Gebruik van modellen (en de daarvoor benodigde data)*
- i. *Verpleeghuizen: besmetting via onbeschermd personeel / oversterfte / sociale deprivatie*

PM 1. Nog te bedenken fiches/paragrafen

PM 2. Te bedenken welke fiches expliciet niet of deels omdat anderen daar verantwoordelijkheid voor dragen: app ontwikkeling, uitvaardigen en handhaving en legitimiteit van maatregelen etc.